

רשומות

הצעות חוק

17 בפברואר 1992

2114

י"ג באדר א' התשנ"ב

צמוד

218 חוק לתיקון פקודת המשטרה (מס' 11), התשנ"ב-1992
220 חוק רשות השידור (תיקון מס' 8), התשנ"ב-1992
221 חוק לעידוד טוהר המידות בשירות הציבור, התשנ"ב-1992

חוק לתיקון תקודת המשטרה (מס' 11), התשנ"ב-1992 [526]

1. אחרי סעיף 49 לתקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971¹ (להלן - הפקודה), יבוא:

הוספת פרק
רביעי 2

"פרק רביעי 2: חקירת עבירות שוטרים

49ט. (א) על אף האמור בכל דין, חקירה של עבירה כמשמעותה בתוספת הראשונה, אשר כביצועה חשוד שוטר, לא תיערך בידי משטרת ישראל, אלא בידי המחלקה לחקירת שוטרים שבמשרד המשפטים (להלן - המחלקה).

סמכות חקירה

(ב) האמור בסעיף קטן (א) יחול גם כאשר שוטר חשוד בביצוע עבירה ביחד עם אחר, והמחלקה מוסמכת לחקור גם מי שמעורב בביצוע העבירה ואינו שוטר, הכל ככפוף לאמור בתוספת הראשונה.

(ג) אין באמור בסעיף זה כדי למנוע מהמשטרה לחקור בעבירה לפני שנודע לה כי שוטר מעורב בביצועה.

(ד) שר המשטרה ושר המשפטים, באישור ועדת הפנים של הכנסת, רשאים לשנות את התוספת הראשונה.

49. (א) סמכויותיו וחסינויותיו של מי שנמנה עם המחלקה, לצורך מילוי תפקידיו לפי פרק זה, יהיו כשל שוטר.

סמכויות המחלקה

(ב) בכל פעולה שהמחלקה מוסמכת לעשות רשאית היא להסתייע במשטרה בהתאם לכללים שיקבעו. פרקליט המדינה והמפקח הכללי.

(ג) מקום שהוענקה בחיקוק סמכות לשוטר על פי הגדרת דרגתו או תפקידו, יקבע פרקליט המדינה את בעלי התפקידים מבין הנמנים עם המחלקה, שלהם תוענק הסמכות.

דברי הסבר

לסעיף 49ט:

מבוא

סעיף קטן (א) קובע במפורש כי חקירה של עבירה מהעבירות המנויות בתוספת הראשונה, אשר כביצועה חשוד שוטר, לא תיערך בידי המשטרה, אלא בידי המחלקה שהוקמה במשרד המשפטים (להלן - המחלקה), וזאת על אף האמור בכל הוראה שבדין המפקידה את מלאכת החקירה של עבירות בידי המשטרה.

חקירת עבירות אשר כביצוען חשודים שוטרים הינה רגישה וחשובה. חשיבותה נובעת מן הניגעה שיש לה לשלטון החוק, לתיפקודה התקין של המשטרה ולכיבוד חריות הפרט.

לאחרונה הוקמה במשרד המשפטים מחלקה לחקירת שוטרים. החוק המוצע קובע את העבירות שבהן היא תחקור אות הסמכויות הנדרשות לאנשיה לצורך ביצוע תפקידיהם.

סעיף קטן (ב) מקנה למחלקה את הסמכות לחקור בעבירות גם באותם מקרים שבהם החשוד הוא כי העבירה בוצעה בידי שוטר ביחד עם מי שאינו שוטר. החקירה ככלליתה - גם לגבי האחר שאינו שוטר - תהא נתונה בידי המחלקה, על מנת למנוע מחד פגיעה בחקירה, ומאידך לייעלה.

סעיף 1 מוצע להוסיף לפקודת המשטרה פרק מיוחד שיסדיר את נושא החקירה של עבירות שביצעו שוטרים.

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 17, עמ' 390; ס"ח החשמ"ט, עמ' 217.

49יא. (א) לענין סעיף 1 לחוק האזנת סתר, התשל"ט-1979², יראו את מנהל המחלקה ואת סגנו כקצין משטרה מוסמך.

(ב) לענין סעיף 19(ג) לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981³, יראו את המחלקה כרשות בטחון.

(ג) לענין סעיף 4 לחוק המירשם הפלילי וחקנת השבים, התשמ"א-1981⁴, יהא מעמדה של המחלקה כמעמד המשטרה, ולענין חקירה לפי פרק זה יראו בסעיף האמור כאילו במקום "בהתאם לפקודת הקבע", נאמר "בהתאם לכללים שקבע פרקליט המדינה".

2. הוספת לפקודה תסומן "תוספת שניה" ולפניה יבוא:

דבריו הסבר

חוק האזנת סתר, התשל"ט-1979. מקנה לקצין משטרה מוסמך סמכות להגיש בקשה לנשיא בית משפט מחוזי להתיר בצו האזנת סתר. החוק המוצע קובע כי לענין זה יראו את מנהל המחלקה ואת סגנו כאילו היה קצין משטרה מוסמך.

חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, מעניק לרשות בטחון פטור מאחריות על פגיעה בפרטיותו של אדם אם נעשתה באופן סביר, תוך כדי ועקב מילוי תפקיד. רשות בטחון מוגדרת בחוק האמור ככוללת גם את משטרת ישראל. החוק המוצע מעניק למחלקה מעמד של רשות בטחון, וכזו יעמוד גם לה הפטור האמור.

המירשם הפלילי שמנהלת המשטרה על פי חוק, פתוח בפני ארבעה גופים והמשטרה בכללם. מוצע להעניק למחלקה מעמד כשל המשטרה לענין הנגישות למירשם הפלילי. פרקליט המדינה יקבע כללים שימדדו ויגדירו את זכות הגישה למירשם הפלילי בתוך המחלקה ואת היקף המידע שהנמנים עם המחלקה יהיו זכאים לקבל.

סעיף 2 מוצע שהמחלקה תחקור בכל עבירה אשר שוטר, לבד או ביחד עם מי שאינו שוטר, חשוד בביצועה. אולם בעבירות מסוימות כמפורט להלן תיערך החקירה במשטרה, ברשות מוסמכת אחרת, ואלה העבירות:

- (1) עבירה שעונשה מאסר שאינו עולה על שנה: ככלל, חומרתן של עבירות אלה אינה מצדיקה את נטילת החקירה בהן מהמשטרה. יחד עם זאת מוצע להקנות לפרקליט המדינה ולמפקח הכללי של המשטרה את הסמכות לקבוע מה הן העבירות שעל אף שהעונש הצפוי לעבריינים אינו חמור, קיים אינטרס ציבורי להוציא את מלאכת החקירה בהן מידי המשטרה ולהעבירה למחלקה. אינטרס כאמור מתקיים הן בעבירות שנושאן מחייב להפקיד את החקירה בהן בידי המחלקה, למשל: עבירות של משחקים אסורים והחזקת רכוש חשוד כגנוב והן בעבירות הקשורות לעבירות חמורות יותר שבתחום טיפול המחלקה ואין מקום להפריד את החקירה בהן ולכן יש לאפשר למחלקה לחקור את הנושא בכללותו.

מאחר שמטבע הדברים שבשלבם הראשונים של החקירה לא תמיד ידועה העובדה כי החשוד או מי מהחשודים הינו שוטר, מוצע כי הקביעה המקנה את סמכות החקירה בעבירות של שוטרים למחלקה לא תמנע מהמשטרה לחקור בשלבים הראשונים של החקירה.

שר המשפטים ושר המשטרה, באישור ועדת הפנים של הכנסת, יהיו רשאים לשנות את התוספת הראשונה על מנת להתאימה לצרכי השעה.

לסעיף 49:

לצורך ביצוע תפקידיה זקוקה המחלקה לסמכויות המצויות בידי שוטר, ולכן מוצע להעניק לאנשיה סמכויות וחסינויות של שוטר.

סעיף קטן (ב) מאפשר למחלקה להסתייע בעבודתה כמשטרה, במנגנון החקירה של המשטרה, ובאמצעי העזר שלה.

הגדרת הסיוע למחלקה שתתן המשטרה והסדרת שיתוף הפעולה ביניהן יוסדרו בכללים שיוציאו פרקליט המדינה והמפקח הכללי של המשטרה.

סעיף קטן (ג) מעניק לפרקליט המדינה את הסמכות לקבוע למי מאנשי המחלקה יוענקו סמכויות המוענקות בדין לשוטר והמותנות בהגדרת תפקיד או דרגה, כגון: סמכותו של קצין בדרגת פקד להורות שלא לחקור בענין מסויים מהטעם שאין בו עניין לציבור (סעיף 59 לחסד"פ).

לסעיף 49יא:

בחקיקים שונים הוקנו סמכויות לבעלי תפקידים מוגדרים במשטרה. התיקונים המוצעים מגדירים מי יהיו בעלי התפקידים במחלקה שיפעילו סמכויות אלה:

² ס"ח התשל"ט, עמ' 118.
³ ס"ח התשמ"א, עמ' 128.
⁴ ס"ח התשמ"א, עמ' 322.

"תוספת ראשונה"

(סעיף 49ט)

כל עבירה למעט:

- (1) עבירה שעונשה מאסר שאינו עולה על שנה, אלא אם כן פרקליט המדינה והמפקח הכללי קבעו שהעבירה תיחקר בידי המחלקה;
- (2) עבירה כמשמעותה בסעיף 1 לפקודת התעבורה⁵;
- (3) עבירה שרשות אחרת מוסמכת לחקור בה על פי דין;
- (4) עבירה שביצע שוטר ביחד עם אחר, ומנהל המחלקה, בהתייעצות עם ראש אגף החקירות במשטרה, קבע כי חלקו של השוטר בביצוע אותה עבירה – משני;
- (5) עבירות הנובעות מאירועים מיוחדים שקבעו פרקליט המדינה והמפקח הכללי.

תחילה 3. תחילתו של חוק זה ביום כ"ז באדר ב' התשנ"ב (1 באפריל 1992).

דברי הסבר

- (2) עבירת תעבורה כפי שהיא מוגדרת בפקודת התעבורה כלומר גם עבירות על חוקי העזר שהותקנו לפיה וכן עבירה על חוק חגורות בטיחות, התשל"ג-1973 והתקנות לפיו.
- (3) המחלקה לא טפלה בחקירת עבירות של שוטרים שרשות אחרת מוסמכת על פי דין לחקור בהן, כגון: רשויות המכס ומס הכנסה.
- (4) כאשר עבירה בוצעה בידי שוטר ביחד עם אחר, אך חלקו של השוטר בענין הוא משני, אין הצדקה עניינית למסור את החקירה בנושא למחלקה ואין מניעה להשאר אתה בידי המשטרה.
- (5) פסקה זו שבתוספת באה לאפשר למחלקה להיערך בשלבים למילוי משימותיה. ברור שבתקופת ההיערכות הראשונית לא תוכל המחלקה לטפל במכלול הענינים המיועדים לה. הוראה זו תאפשר את הגמישות הנדרשת.

⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש, עמ' 173.

חוק רשות השידור (תיקון מס' 8), התשנ"ב-1992 [527]

1. בחוק רשות השידור, התשכ"ה-1965¹, אחרי סעיף 25 יבוא:

הוספת פרק רביעי 1

"פרק רביעי 1: תשרירי פרסומת והודעות

פרסומת והודעות ברדיו
25א. (א) הרשות רשאית לשדר ברדיו תשרירי פרסומת והודעות תמורת תשלום (להלן – תשרירי פרסומת והודעות), וכן להזמין, להכין ולהפיץ, בעצמה או באמצעות אדם אחר שייקבע בדרך של מכרז.

דברי הסבר

בחוק רשות השידור, התשכ"ה-1965, לא נקבעה הוראה מפורשת לענין שידורי פרסומת תמורת תשלום, אף שהם החלו ברדיו עוד בשנת 1961, שעה ש"קול ישראל" פעל במסגרת משרד ראש הממשלה.

¹ ס"ח התשכ"ה, עמ' 106: התש"ן, עמ' 85.

(ב) הועד המנהל יקבע, בהתייעצות עם המנהל הכללי, סייגים להשתתפותו של אדם במכרז, במטרה למנוע ניגוד ענינים ולקדם את התחרות בתחום הפרסומת בשידורים.

כללים לתשדירים 25. הועד המנהל יקבע כללים בכל הנוגע לתשדירי פרסומת והודעות, בהתייעצות עם המנהל הכללי.

2. תווה בענין שידורי פרסומת ברדיו שנקשר לפני תחילתו של חוק זה, יפקע לא יאוחר מיום היראות מעבר י"ט בשבט התשנ"ג (10 בפברואר 1993).

דברי הסבר

לאחרונה הפסיקה רשות השידור את הזכיון רב השנים, שניתן לחברת שירותי פרסומת בע"מ (שפ"כ), מאז שנת 1961. כדי לאפשר המשך קיום פרסומת ברדיו לאחר שיפקע הזכיון האמור, מוצעת ההוראה בענין זה. עוד מוצע שהזכיון יפקע לא יאוחר מיום י"ט בשבט התשנ"ג (10 בפברואר 1993).

עם זאת, היה היועץ המשפטי לממשלה בדעה, כי שידורי הפרסומת ברדיו שהחלו עוד בשנת 1961 מותרים, וזאת מכוח ההסכם שנחתם בשנת 1961 בין ממשלת ישראל ובין החברה שהפעילה את הפרסומת. הסכם זה המשיך להיות תקף מכוח סעיף 26 לחוק רשות השידור, שקבע כי "הרשות תבוא במקום המדינה לכל זכות, סמכות וחובה של המדינה בשל קול ישראל לפי הסכם או חוזה שהם בני תוקף באותו יום".

מתפרסמת כזה הצעת חוק מטעם ועדת ההזקה חוק ומשפט של הכנסת:

[528] חוק לעידוד טוהר המידות בשירות הציבור, התשנ"ב-1992*

1. בחוק זה, "עובד ציבור" - כמשמעותו בחוק העונשין, התשל"ז-1977¹, לרבות עובד של גוף מבקר כמשמעותו בחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב]².
2. עובד הציבור שהתלונן בפני גוף בודק בתום לב ועל פי נהלים תקינים, על מעשה שחיתות או על פגיעה אחרת בטוהר המידות שבוצעו במקום עבודתו, ונמצאה תלונתו מוצדקת, יצוינו ממצאי הבדיקה בכתב על ידי הגוף הבודק ועל ידי מי שעומד בראש הגוף שבו היתה הפגיעה, והימסר למתלונן תעודה על כך; בסעיף זה, "גוף בודק" - מי שעומד בראש הגוף שבו היתה הפגיעה או היועץ המשפטי לממשלה, מבקר המדינה וכל גוף המוסמך על פי דין לבדוק את התלונה.
3. תלונה מוצדקת לענין חוק זה היא תלונה שבית משפט, מבקר המדינה, המבקר הפנימי או הממונה על המתלונן במקום עבודתו, או היועץ המשפטי לממשלה, הגיעו למסקנה שהיתה מוצדקת.

דברי הסבר

מטרת החוק המוצע הינה לעודד עובדי ציבור לגלות מאמץ ותשומת לב לעקירת מעשי שחיתות או חריגות חמורות אחרות הפוגעים בטוהר המידות בשירות הציבור.

* הצעת חוק מס' ש"י: הועברה לוועדה ביום ח' בחשון התשנ"ב (16 באוקטובר 1991).
¹ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.
² ס"ח התשי"ח, עמ' 92.

4. ראה נשיא המדינה שנסיבות המקרה מצדיקות זאת רשאי הוא להעניק למי שתלונתו נמצאה מוצדקת תעודת הוקרה על תרומתו לטוהר המידות במוסדות הציבור בישראל: בתעודה יצויינו פרטי התלונה וממצאי הבדיקה.	תעודת הוקרה
5. כל אזרח בישראל רשאי להמליץ, בדרך שתיקבע בתקנות, על הענקת תעודת הוקרה.	המלצה
6. על מתן תעודת הוקרה תינתן הודעה פומבית כפי שייקבע בתקנות.	פרסום
7. שר המשפטים ממונה על כיצוע חוק זה והוא רשאי, בהתייעצות עם נשיא המדינה, ועם מבקר המדינה להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו, לרבות – (1) דרכי ציון ממצאי הבדיקה כאמור בסעיף 2, ופרטים שייכללו בתעודה האמורה בסעיף 2. (2) טקס חלוקתן של תעודות ההוקרה; (3) דרכי הגשת ההמלצה על מתן תעודת הוקרה.	ביצוע

חבר הכנסת רן כהן